EK-12

ERDEM-DEĞER-EYLEM TABLOLARI

<table>
<tr><th colspan="5">ERDEM</th></tr>
<tr><th colspan="2">DEĞER</th><th colspan="2">EYLEM</th><th>YAKLAŞIM/YÖNTEM</th></tr>
<tr><td rowspan="4">D1. ADALET</td><td rowspan="4">Hak ve özgürlükleri, eşitliği, etik davranmayı, hakkaniyeti, ön yargısızlığı, ölçülülüğü ve liyakati kapsar.</td><td>D1.1. Hak ve özgürlüklerini bilmek ve korumak</td><td>D1.1.1. Her insanın yaşama, eğitim alma, sağlık hizmeti alma hakkı; din ve vicdan hürriyeti gibi temel hak ve özgürlüklere sahip olduğunu kabul eder.
D1.1.2. Hakkını aramanın meşru yollarını bilir.
D1.1.3. Ailede, okulda, toplumda hak ve özgürlükleri ile ilgili sorunlara çözüm arar.
D1.1.4. Kendi hak ve özgürlüklerini uygun şekilde kullanır.
D1.1.5. Hak ve özgürlüklerinden yararlanırken diğer insanların haklarını da savunur.
D1.1.6. Toplumsal hayatta kadın ve erkeklerin eşit haklara sahip olduğunu bilir.
D1.1.7. İnsanları sahip oldukları fiziksel özellik, sosyoekonomik düzey, etnik köken, inanç gibi özelliklerine göre ayırmadan tutum ve davranışlarına göre değerlendirir.</td><td rowspan="4">• Değer telkini
• Davranış değiştirme
• Gözlem yoluyla öğrenme
• Değer belirginleştirme (Açıklama)
• Değer analizi yaklaşımı
• Ahlaki muhakeme/ikilem
• Eylem öğrenme
• Karakter eğitimi
• Tartışma
• Soru cevap
• Rol oynama
• Drama
• Örnek olay
• Gezi gözlem
• İş birlikli öğrenme
• Yaparak yaşayarak öğrenme
• Eğitsel oyun
• Görsel, film yorumlama
• Proje tabanlı öğrenme</td></tr>
<tr><td>D1.2. Hakkaniyetli davranmak</td><td>D1.2.1. Toplumsal karar alma süreçlerinde farklı görüşler olabileceğini kabul eder.
D1.2.2. Hakkı olmayanı verilse dahi almaz.
D1.2.3. Haksızlıkların düzeltilmesi konusunda kararlı davranır.
D1.2.4. İnsan ilişkilerinde yakınlık, menfaat, ön yargı vb. gözetmeksizin tarafsız davranır.
D1.2.5. Görev ve sorumluluklarını kuralına uygun olarak yerine getirir.
D1.2.6. Bireysel farklılıkların haklardan yararlanmaya engel olmaması gerektiğini bilir.
D1.2.7. Görev, sorumluluk ve ödül paylaşımında adil davranır.</td></tr>
<tr><td>D1.3. Ölçülü ve dengeli olmak</td><td>D1.3.1. Adalet ve merhamet arasındaki dengeyi sağlar.
D1.3.2. Haksızlık karşısında duygu ve davranışlarını kontrol eder.
D1.3.3. İnsan davranışlarını hukuki ve ahlaki açıdan değerlendirir.
D1.3.4. Adalet ve eşitlik kavramlarını ayırt eder.</td></tr>
<tr><td>D1.4. Liyakate önem vermek</td><td>D1.4.1. Yeterliğe göre yapılan tercihlerin adil olduğunu fark eder.
D1.4.2. Görev paylaşımı yaparken kişilerin yeterliğini dikkate alır.
D1.4.3. Yeteneklerine uygun görevleri almada istekli olur.
D1.4.4. Karar verme sürecinde ön yargılı olmaktan kaçınır.</td></tr>
</table>

ERDEM				
DEĞER		**EYLEM**		**YAKLAŞIM/YÖNTEM**
D2. AİLE BÜTÜNLÜĞÜ	Aile içi iletişim ve iş birliğini güçlendirmeyi, ailede sorumlulukları yerine getirmeyi, aileyle vakit geçirmeyi; saygı, sevgi ve güvene dayalı ilişkiler kurmayı kapsar.	D2.1. Aile birliğine önem vermek	D2.1.1. Aile birliğinin sağlanması için karşılıklı saygı, sevgi ve güvenin gerekli olduğunu bilir. D2.1.2. Aile kurumunun önemini benimseyerek devamlılığı için çaba gösterir. D2.1.3. Aile bağlarına zarar verebilecek davranışlardan kaçınır. D2.1.4. Aileye ait olma duygusunu ve aile bağlarını geliştirir. D2.1.5. Aile fertlerinin aile bütünlüğünü korumadaki rolünü açıklar. D2.1.6. Aile içi mahremiyeti korur. D2.1.7. Ülkesinin geleceği için aile ve nüfusun önemini bilir.	• Değer telkini • Davranış değiştirme • Gözlem yoluyla öğrenme • Değer belirginleştirme (Açıklama) • Değer analizi yaklaşımı • Ahlaki muhakeme/ikilem • Eylem öğrenme • Karakter eğitimi • Tartışma • Soru cevap • Rol oynama • Drama • Örnek olay • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yaparak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
		D2.2. Aile içi dayanışma göstermek	D2.2.1. Aile fertlerinin birbirine destek olması gerektiğini fark eder. D2.2.2. Duygu ve düşüncelerini, öğrendiği bilgileri ailesiyle paylaşmaya istekli olur. D2.2.3. Aile üyelerinin sevinç ve üzüntülerini paylaşır. D2.2.4. Ailede yaşanan problemlere çözüm yolları üretir.	
		D2.3. Aile içi iletişimi güçlendirmek	D2.3.1. Aile ilişkilerine önem verir. D2.3.2. Aile içi etkili iletişimin sağlayacağı yararları fark eder. D2.3.3. Ailece yapılan yemek, piknik, oyun, akraba ziyareti, tatil gibi etkinliklere katılmaya istekli olur. D2.3.4. Saygı ve sevgi temelli bir iletişimin aile huzuruna katkıda bulunacağını savunur. D2.3.5. Aileyi ilgilendiren kararlarda tüm aile fertlerinin görüşlerini almaya önem verir. D2.3.6. Aile bağlarını güçlendirmek için mizahı bir araç olarak kullanır. D2.3.7. Anne, baba ve aile büyüklerine hürmet gösterir. D2.3.8. Karar alırken ailesiyle istişare eder.	
		D2.4. Aile içi sorumlulukları yerine getirmek	D2.4.1. Aile içinde iş birliği yapmanın önemini fark eder. D2.4.2. Aile içi görevleri yerine getirmenin önemini fark eder. D2.4.3. Aile içindeki görev ve sorumluluklarını en iyi şekilde ve zamanında yapar.	

ERDEM				
DEĞER		EYLEM		YAKLAŞIM/YÖNTEM
D3. ÇALIŞKANLIK	Disiplinli, planlı ve istikrarlı olmayı; bilimselliğe önem vermeyi, iç motivasyon ve öz denetim sahibi olmayı, hayat boyu öğrenmeyi, görev ve sorumluluk üstlenmeyi kapsar.	D3.1. Azimli olmak	D3.1.1. Hırs ve azim arasındaki farkı ayırt eder. D3.1.2. Gayretli olmanın hedeflere ulaşma üzerindeki etkisini fark eder. D3.1.3. Disiplinli ve istikrarlı çalışma alışkanlıkları geliştirir. D3.1.4. Zorlukları aşmak için gayret gösterir. D3.1.5. İçsel motivasyon yollarını (ilgi, merak, gelişim, özerklik, keşif) geliştirir. D3.1.6. İstek ve motivasyonunu artıracak amaçlar belirler. D3.1.7. Yenilgi ve başarısızlıklarında tekrar deneme gücünü kendinde bulur.	• Değer telkini • Davranış değiştirme • Gözlem yoluyla öğrenme • Değer belirginleştirme (Açıklama) • Değer analizi yaklaşımı • Ahlaki muhakeme/ikilem • Eylem öğrenme • Karakter eğitimi • Tartışma • Soru cevap • Rol oynama • Drama • Örnek olay • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yaparak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
		D3.2. Planlı olmak	D3.2.1. Düzenli çalışmanın başarı üzerindeki etkisini fark eder. D3.2.2. Açık ve ulaşılabilir hedefler belirler. D3.2.3. Görev ve sorumlulukları yerine getirmek için etkili bir yol haritası çizer. D3.2.4. Hedeflere ulaşmak için hazırladığı planı uygular. D3.2.5. Zamanı etkili bir şekilde yönetir. D3.2.6. Hedef ve planları gerektiğinde yeniden düzenler.	
		D3.3. Araştırmacı ve sorgulayıcı olmak	D3.3.1. Bilimsel gelişim için merak duygusunu kullanarak takip etmesi gerektiğini fark eder. D3.3.2. Doğru ve güvenilir bilgiyi ayırt eder. D3.3.3. Güvenilir bilgiye ulaşma yollarını bilir. D3.3.4. Edindiği bilgileri eleştirel bakış açısıyla değerlendirir. D3.3.5. Yaratıcılığını geliştirecek faaliyetlere katılır. D3.3.6. Çeşitli fikir, argüman ve yeni bilgilere açık olur. D3.3.7. Ödev ve sorumluluklarını akademik dürüstlüğe uygun şekilde yerine getirir. D3.3.8. Bilim, sanayi ve teknoloji alanındaki güncel gelişmeleri takip eder.	
		D3.4. Çalışmalarda aktif rol almak	D3.4.1. Grupla çalışma becerisi sergiler. D3.4.2. Sosyal sorumluluk ve toplum hizmeti çalışmalarında aktif görev alır. D3.4.3. Kendine uygun görevleri almaya istekli olur. D3.4.4. Kişisel ve grup içi etkinliklerde sorumluluklarını yerine getirir.	

ERDEM				
DEĞER		EYLEM		YAKLAŞIM/YÖNTEM
D4. DOSTLUK	Sosyal ilişkilerde duyarlılık göstermeyi dayanışma içinde olmayı; etkili iletişimle sevgi, saygı ve güvene dayalı ilişkiler kurmayı; nitelikli vakit geçirmeyi ve evrensel bağ kurmayı kapsar.	D4.1. Arkadaşlarına destek olmak	D4.1.1. İyi ve kötü zamanlarında arkadaşlarına destek olur. D4.1.2. Arkadaşlarının sorunlarını çözmek için çaba gösterir. D4.1.3. Ortak hedeflere ulaşmak için arkadaşlarıyla dayanışma içinde olur. D4.1.4. İhtiyaç duyduğunda arkadaşlarından yardım ister. D4.1.5. Arkadaşlarının bireysel gelişimini ve hedeflerini destekler. D4.1.6. Arkadaşlarını iyiliğe teşvik ederek onları kötülüklerden uzaklaştırmaya çalışır.	• Değer telkini • Davranış değiştirme • Gözlem yoluyla öğrenme • Değer belirginleştirme (Açıklama) • Değer analizi yaklaşımı • Ahlaki muhakeme/ikilem • Eylem öğrenme • Karakter eğitimi • Tartışma • Soru cevap • Rol oynama • Drama • Örnek olay • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yaparak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
		D4.2. Arkadaşları ile etkili iletişim kurmak	D4.2.1. Arkadaşlarını etkin bir şekilde dinler. D4.2.2. Arkadaşlarıyla duygu ve düşüncelerini paylaşır. D4.2.3. Arkadaşlarının duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışır. D4.2.4. Arkadaşlarına karşı nazik davranır.	
		D4.3. Güvene dayalı ilişkiler kurmak	D4.3.1. Arkadaşlarının özel bilgi ve durumlarını başkalarıyla paylaşmaz. D4.3.2. Arkadaşlarına verdiği sözleri yerine getirir. D4.3.3. Dürüst ve samimi davranışlar sergiler. D4.3.4. Değerlerinden ödün vermez. D4.3.5. Arkadaşının hakkını onun bulunmadığı ortamlarda da savunur.	
		D4.4. Arkadaşlarını ve onlarla vakit geçirmeyi önemsemek	D4.4.1. Arkadaşlarıyla vakit geçirmekten keyif alır. D4.4.2. Arkadaşlarıyla kaliteli zaman geçirir. D4.4.3. Arkadaşlarının düzenlediği sosyal etkinliklere katılmaya istekli olur. D4.4.4. Arkadaşlarının fikir ve görüşlerine değer verir. D4.4.5. Arkadaşlarının kişisel alan ve sınırlarını korumaya özen gösterir. D4.4.6. Arkadaşlarının farklılıklarını kabul eder. D4.4.7. Arkadaşlarının olumlu yönlerini örnek alır.	
		D4.5. Farklı kültürlerle bağ kurmak	D4.5.1. Ülkeler arası yardımlaşmanın dostluğun gelişmesine katkıda bulunacağını bilir. D4.5.2. Dünya barışının dostça ilişkiler kurma ve uzlaşma yoluyla tesis edilebileceğini bilir. D4.5.3. Komşu ülkelerle barış içinde yaşamanın önemini fark eder. D4.5.4. Uluslararası projelere katılarak ülkeler arası ilişkileri güçlendirir. D4.5.5. Farklı milletlerden insanlarla iletişim kurarken millî kimliğini ve kültürünü muhafaza eder.	

ERDEM				
DEĞER		EYLEM		YAKLAŞIM/YÖNTEM
D5. DUYARLILIK	Kendisine, içinde yaşadığı topluma, kültürel zenginliklere, tüm varlıklara değer vermeyi; sürdürülebilirliği önemsemeyi ve afetlere karşı hazırlıklı olmayı kapsar.	D5.1. İnsana ve topluma değer vermek	D5.1.1. İnsanlara nazik davranır. D5.1.2. Kendi istekleri ile diğer insanların istekleri arasında denge oluşturur. D5.1.3. Sosyal ilişkilerinde sabırlı ve anlayışlı olmaya gayret eder. D5.1.4. Yaşlıların ve özel gereksinimli kişilerin toplumsal hayata etkin katılımını destekler. D5.1.5. Toplumsal sorunların çözümünde sorumluluk üstlenir. D5.1.6. Şiddetin önlenmesinde sorumluluk alır. D5.1.7. Şiddetin her türüne karşı çıkar. D5.1.8. Kendisine yapılmasını istemediği davranışları başkalarına yapmaz.	• Değer telkini • Davranış değiştirme • Gözlem yoluyla öğrenme • Değer belirginleştirme (Açıklama) • Değer analizi yaklaşımı • Ahlaki muhakeme/ikilem • Eylem öğrenme • Karakter eğitimi • Tartışma • Soru cevap • Rol oynama • Drama • Örnek olay • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yaparak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
		D5.2. Çevreye ve canlılara değer vermek	D5.2.1. Çevre sorunlarına yol açabilecek davranışlardan kaçınır. D5.2.2. Temiz enerji kaynaklarının kullanımını önemser. D5.2.3. Çevresel sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için atık yönetimini önemser. D5.2.4. Tüketim tercihlerini sürdürülebilirliğe katkıda bulunacak şekilde yapar. D5.2.5. Tüm canlıların haklarını korur. D5.2.6. Çevresinde yaşayan canlı türlerini tanımaya istekli olur. D5.2.7. Çevresini korumak ve güzelleştirmek için girişimlerde bulunur.	
		D5.3. Afet bilincine sahip olmak	D5.3.1. Afet ve acil durumların her an her yerde gerçekleşebileceğini bilir. D5.3.2. Afet ve acil durumların neden olduğu riskleri ve bu riskleri azaltmak için alınabilecek önlemleri bilir. D5.3.3. Afet öncesi, esnası ve sonrasında yapılması gerekenlerin farkında olur. D5.3.4. Afetlerin neden olduğu stres ve kaygıyı yönetmeye yönelik çalışmalar yapar. D5.3.5. Afet durumlarında ulaşabildiği insanlara ve diğer canlılara yardımcı olur. D5.3.6. Afet sonrası toplumsal dayanışmaya katkıda bulunur.	

<table>
<tr><th colspan="5">ERDEM</th></tr>
<tr><th colspan="2">DEĞER</th><th colspan="2">EYLEM</th><th>YAKLAŞIM/YÖNTEM</th></tr>
<tr><td rowspan="2">D6. DÜRÜSTLÜK</td><td rowspan="2">Söz ve davranışlarında tutarlı, doğru ve güvenilir olmayı kapsar.</td><td>D6.1. Samimi olmak</td><td>D6.1.1. Üzerine düşen görevleri kuralına uygun olarak yerine getirir.
D6.1.2. Bilgi ve tecrübesini toplumun yararı için kullanır.
D6.1.3. Sosyal ilişkilerde tarafsız davranır.
D6.1.4. Dürüstlük değerinin toplum hayatında yaygınlaşması için harekete geçer.
D6.1.5. Karşılaştığı ikilem durumlarında iyi niyetli ve doğru sözlü davranır.
D6.1.6. Kişisel çıkar gözetmeksizin doğruları söyler.</td><td rowspan="5">• Değer telkini
• Davranış değiştirme
• Gözlem yoluyla öğrenme
• Değer belirginleştirme (Açıklama)
• Değer analizi yaklaşımı
• Ahlaki muhakeme/ikilem
• Eylem öğrenme
• Karakter eğitimi
• Tartışma
• Soru cevap
• Rol oynama
• Drama
• Örnek olay
• Gezi gözlem
• İş birlikli öğrenme
• Yaparak yaşayarak öğrenme
• Eğitsel oyun
• Görsel, film yorumlama
• Proje tabanlı öğrenme</td></tr>
<tr><td>D6.2. Doğru ve güvenilir olmak</td><td>D6.2.1. Duygu ve düşüncelerini açıkça ifade eder.
D6.2.2. Söz, inanç ve davranışlarında tutarlı olur.
D6.2.3. Kendisine emanet edilenlere sahip çıkar.
D6.2.4. Söz verdiği işleri zamanında ve eksiksiz yapar.
D6.2.5. Her koşulda doğru olmaya dikkat eder.
D6.2.6. Yaşamında yalan, hile ve aldatmaya başvurmaz.
D6.2.7. İnsanların arkasından, duyduklarında onları rahatsız edecek şekilde konuşmaz.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">D7. ESTETİK</td><td rowspan="3">Sanatsal bakış açısı kazanmayı, sanatsal ve kültürel varlığı koruyup zenginleştirmeyi, doğal güzelliklerin ve çevrenin korunması ile ilgili duyarlı olmayı ve sorumluluk üstlenmeyi, estetik aracılığıyla özgün üretkenliği ve ruhsal gelişimi desteklemeyi, sanatı hayatın bir parçası hâline getirmeyi kapsar.</td><td>D7.1. Duyusal derinliği anlamak</td><td>D7.1.1. Estetikle ilgili güzellik, sanat, uyum, simetri, özgünlük, zevk, denge, eleştiri gibi kavramları açıklar.
D7.1.2. Estetiğin sanat ve doğada önemli bir yere sahip olduğunu fark eder.
D7.1.3. Renk, desen, doku gibi duyusal özelliklerin estetik algı ile ilişkisini fark eder.
D7.1.4. Güzelliğin göreceli olduğunu fark eder.
D7.1.5. Sanat eserini kendi deneyim ve değerleriyle ilişkilendirerek yorumlar.
D7.1.6. Sanat eserlerini inceleyerek sanatçıyla ilgili çıkarımlarda bulunur.
D7.1.7. Estetik açıdan nitelikli tasarımları ve çevresel güzellikleri takdir eder.</td></tr>
<tr><td>D7.2. Üretkenliği ve ruhsal gelişimi desteklemek</td><td>D7.2.1. İnsanın ruhsal esenliğine sanatın etkisini fark eder.
D7.2.2. Çevresindeki doğal güzelliklerin ve sanatsal ögelerin kişiliğine etkilerini değerlendirir.
D7.2.3. Sanat eserleriyle donatılmış bir çevrenin insanın gelişimine ve olgunlaşmasına katkı sağlayacağını fark eder.
D7.2.4. Estetik bakış açısıyla özgün eserler ortaya koyar.</td></tr>
<tr><td>D7.3. Sanatsal ve görsel zevkleri hayatın bir parçası hâline getirmek</td><td>D7.3.1. Geleneksel sanatlara ve yerel kültüre yönelik etkinliklere katılır.
D7.3.2. Çevresindeki estetik unsurların korunmasında aktif görev alır.
D7.3.3. Hayatını görsel sanatlar, mimari, müzik, edebiyat gibi alanlarda estetik unsurlarla zenginleştirir.</td></tr>
</table>

ERDEM				
DEĞER		EYLEM		YAKLAŞIM/YÖNTEM
D8. MAHREMİYET	Kendisinin, ailesinin ve başkalarının kişisel alanını ve bilgilerini korumayı; başkalarının özgürlüklerini ihlal etmemeyi, kişisel sınırlarına saygı duymayı ve millî ve manevi değerlerde mahremiyetin sınırlarını kapsar.	D8.1. Kişisel özgürlük alanını korumak	D8.1.1. Her ferdin karar alma ve fikir belirtme hakkının olduğunu savunur. D8.1.2. Özel hayatın korunmasını güvence altına alan yasaları araştırır. D8.1.3. Özel alanını ihlal edebilecek fiziksel temasları ayırt eder. D8.1.4. Özel konuşma, mesajlaşma vb.nin başkalarıyla paylaşılmaması gerektiğini bilir. D8.1.5. Sosyal ilişkilerinde kişisel sınırlarını belirler.	• Değer telkini • Davranış değiştirme • Gözlem yoluyla öğrenme • Değer belirginleştirme (Açıklama) • Değer analizi yaklaşımı • Ahlaki muhakeme/ikilem • Eylem öğrenme • Karakter eğitimi • Tartışma • Soru cevap • Rol oynama • Drama • Örnek olay • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yaparak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
		D8.2. Kişisel bilgilerin gizliliğini korumak	D8.2.1. Sosyal medyada kişisel bilgi, belge ve fotoğraflarının erişilebilirliğini sınırlar. D8.2.2. Kişisel bilgilerinin yer aldığı dijital araçları bilinçli ve güvenli bir şekilde kullanır. D8.2.3. Kişisel bilgilerin gizliliği ihlalinin olası sonuçlarını araştırır. D8.2.4. Kendisiyle paylaşılan sosyal, kurumsal ya da kişisel bilgileri üçüncü kişilerle paylaşmaz. D8.2.5. Dijital mahremiyet ihlalinin yasal sorumluluğunu bilir.	
		D8.3. Aile içi ilişkilerde özel alanı dikkate almak	D8.3.1. Aile üyelerinin kişisel alanlarını koruması gerektiğini bilir. D8.3.2. Ailenin ortak özel hayatının önceliklerini önemser. D8.3.3. Aile içi ilişkilerde gizliliğe önem verir, suç teşkil edecek bir durumu gizli tutmamasını gizliliğin bir ihlali değil gereği olarak değerlendirir. D8.3.4.Tüm aile fertlerinin duygusal ve bedensel gizliliği olduğunu kabul eder. D8.3.5. Aile içindeki her ferdin kendi bedensel mahremiyetini koruması için gerekli özeni gösterir. D8.3.6. Evin ortak kullanım alanlarında aile fertlerine saygı gösterir.	
		D8.4. Sosyal ilişkilerde kişisel alanları korumak	D8.4.1. Bedensel ve mekânsal mahremiyetin korunmasına özen gösterir. D8.4.2. Ortak kullanım alanlarında bedensel gizliliği ve kişisel eşyaları korumaya, başkasını rahatsız edecek davranışlarda bulunmamaya dikkat eder. D8.4.3. Hak ve özgürlüklerden yararlanırken diğer insanların kişisel sınırlarını gözetir. D8.4.4. Başkalarının görüntülerini izinsiz paylaşma, kişisel yaşam alanlarına izinsiz girme gibi özel hayatın gizliliğini ihlal edecek davranışlardan kaçınır. D8.4.5. Siber zorbalık içeren davranışlardan kaçınır. D8.4.6. Zorbalığa maruz kaldığında yardım ister. D8.4.7. Zorbalığa uğradığında bu durumla baş etmenin yollarını bilir. D8.4.8. Başka insanların özel hayatını ve kusurlarını öğrenmeye çalışmaz.	

<table>
<tr><th colspan="5">ERDEM</th></tr>
<tr><th colspan="2">DEĞER</th><th colspan="2">EYLEM</th><th>YAKLAŞIM/YÖNTEM</th></tr>
<tr><td rowspan="3">D9.
MERHAMET</td><td rowspan="3">İnsanlara ve diğer canlılara karşı vicdanlı, şefkatli, sevgi dolu, duyarlı ve sorumlu olmayı kapsar.</td><td>D9.1. Vicdanlı olmak</td><td>D9.1.1. Öz eleştiri yaparak davranışlarını düzenler.
D9.1.2. Ahlaki değer ve ilkelere bağlı kalır ve bunları savunur.
D9.1.3. İnsanlara karşı adil davranır.
D9.1.4. İnsanların acılarına karşı duyarlı davranır.
D9.1.5. Haksızlıklar karşısında haklı olanı savunur.</td><td></td></tr>
<tr><td>D9.2. Şefkatli olmak</td><td>D9.2.1. Ailenin huzur ve mutluluğu için şefkatin gerekliliğini fark eder.
D9.2.2. Kendisine şefkatli davranır.
D9.2.3. Yardıma muhtaç kişilere sabırlı ve anlayışlı davranır.
D9.2.4. Komşu, arkadaş ve akrabalarına sevecen davranır.
D9.2.5. Özel gereksinimli fertlerin duygularına önem verir.
D9.2.6. Herkesin hata yapabileceğini kabul eder.
D9.2.7. Affetmenin öz şefkatin bir gereği olduğunu kabul eder.</td><td rowspan="5">• Değer telkini
• Davranış değiştirme
• Gözlem yoluyla öğrenme
• Değer belirginleştirme (Açıklama)
• Değer analizi yaklaşımı
• Ahlaki muhakeme/ikilem
• Eylem öğrenme
• Karakter eğitimi
• Tartışma
• Soru cevap
• Rol oynama
• Drama
• Örnek olay
• Gezi gözlem
• İş birlikli öğrenme
• Yaparak yaşayarak öğrenme
• Eğitsel oyun
• Görsel, film yorumlama
• Proje tabanlı öğrenme</td></tr>
<tr><td>D9.3. İnsanı ve doğayı sevmek</td><td>D9.3.1. Doğayı korumaya önem verir.
D9.3.2. Doğadaki tüm canlıların yaşam haklarını savunur.
D9.3.3. Hayvanlara karşı duyarlı olur.
D9.3.4. İnsan ve diğer canlılara yardım etmekten mutluluk duyar.
D9.3.5. Doğal yaşamı korumaya ve zenginleştirmeye yönelik etkinliklere gönüllü olarak katılır.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">D10.
MÜTEVAZILIK</td><td rowspan="3">Kendini bilmeyi; gösterişten ve kibirden uzak, sade, sabırlı, saygılı, duyarlı ve yapıcı olmayı kapsar.</td><td>D10.1. Kendini tanımak</td><td>D10.1.1. Zayıf ve güçlü yönlerinin farkında olur.
D10.1.2. Mütevazı insanların öz saygıya sahip olduğunu bilir.
D10.1.3. Düşünce ve davranışlarını değerlendirir.
D10.1.4. Yeni bilgi, fikir, tavsiye ve eleştirilere açık olur.
D10.1.5. Hatalarının sonuçlarını değerlendirerek hatalarını düzeltme yollarını arar.
D10.1.6. Gerektiğinde başkalarından yardım talep eder.</td></tr>
<tr><td>D10.2. Gösteriş ve övünmekten kaçınmak</td><td>D10.2.1. Sahip olduklarını üstünlük aracı olarak kullanmaz.
D10.2.2. Kendi başarı ve yeteneklerini nesnel olarak değerlendirir.
D10.2.3. Kibir ile öz güven ayrımını yapar.
D10.2.4. Fiziksel özelliklerinin övünç kaynağı olmaması gerektiğini bilir.
D10.2.5. Hayatında sadeliği tercih eder.</td></tr>
<tr><td>D10.3. İnsan ilişkilerinde yapıcı olmak</td><td>D10.3.1. Bencil davranışlardan kaçınır.
D10.3.2. Olay ve durumlar karşısında ılımlı ve iyimser yaklaşım sergiler.
D10.3.3. Çevresindekilerin başarılarını, olumlu ve güzel yanlarını takdir eder.
D10.3.4. Grup çalışmalarında uyumlu davranır.
D10.3.5. İnsanlara karşı sabır, nezaket ve anlayış gösterir.
D10.3.6. Çevresindeki insanlara karşı duyarlı ve özgeci (diğerkâm) davranışlar gösterir.
D10.3.7. Sosyal ilişkilerinde ön yargılı davranmaz.
D10.3.8. Olaylar ve durumlar karşısında farklı bakış açıları olabileceğini kabul eder.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th colspan="5">ERDEM</th></tr>
<tr><th colspan="2">DEĞER</th><th colspan="2">EYLEM</th><th>YAKLAŞIM/YÖNTEM</th></tr>
<tr>
<td rowspan="3">D11. ÖZGÜRLÜK</td>
<td rowspan="3">Cesur, girişimci ve kararlı olmayı; özgürlüklerini kullanırken kişisel ve toplumsal haklara saygı göstermeyi, kapsar.</td>
<td>D11.1. Cesaretli ve girişimci olmak</td>
<td>D11.1.1. Kişinin bağımsız olabilmesinin kendine yetebilmesi ile mümkün olduğunu fark eder.
D11.1.2. Ülkenin bağımsızlığı için gerektiğinde fedakârlık yapar.
D11.1.3. Kendine ve ülke ekonomisine katkıda bulunmak için yeterliklerini geliştirir.
D11.1.4. Ülkenin her alanda güçlü olmasına yönelik projeler üretir.
D11.1.5. Günlük hayatta aldığı kararları uygulamada cesur davranır.
D11.1.6. Gerçek cesaretin akıl ve irade birleşiminin bir sonucu olduğunu bilir.</td>
<td rowspan="3">• Değer telkini
• Davranış değiştirme
• Gözlem yoluyla öğrenme
• Değer belirginleştirme (Açıklama)
• Değer analizi yaklaşımı
• Ahlaki muhakeme/ikilem
• Eylem öğrenme
• Karakter eğitimi
• Tartışma
• Soru cevap
• Rol oynama
• Drama
• Örnek olay
• Gezi gözlem
• İş birlikli öğrenme
• Yaparak yaşayarak öğrenme
• Eğitsel oyun
• Görsel, film yorumlama
• Proje tabanlı öğrenme</td>
</tr>
<tr>
<td>D11.2. Kararlı olmak</td>
<td>D11.2.1. Kendi kararlarını alma yeteneği gösterir.
D11.2.2. Duygu, düşünce, inanç ve izlenimlerini etki altında kalmadan ifade eder.
D11.2.3. Bir gruba ait olmak için kendisi olmaktan ödün vermez.
D11.2.4. Hak ve özgürlüklerini kullanma ve koruma konusunda taviz vermez.
D11.2.5. Verdiği kararların sorumluluğunu alır.
D11.2.6. Düşünce, inanç, duygu ve izlenimlerine göre harekete geçme gücünü kendinde bulur.
D11.2.7. Gerektiğinde hayır diyebilme becerisi sergiler.
D11.2.8. Her alanda millî ve manevi değerlerine sahip çıkar.</td>
</tr>
<tr>
<td>D11.3. Kişisel ve toplumsal haklara saygı göstermek</td>
<td>D11.3.1. Özgürlüklerini kullanırken diğer insanlara ve topluma karşı sorumluluklarına önem verir.
D11.3.2. Özgürlüklerini kullanırken diğer insanların özgürlük alanlarını ihlal etmez.
D11.3.3. Toplumsal düzenin sağlanması için kurallara uyar.
D11.3.4. Kendine zarar verecek duygu, düşünce ve davranışların özgürlükle bağdaşmadığını bilir.</td>
</tr>
</table>

ERDEM				
DEĞER		**EYLEM**		**YAKLAŞIM/YÖNTEM**
D12. SABIR	Olumlu bakış açısına sahip olmayı, zor ve kötü durumlara karşı dayanmayı, istikrarlı davranmayı, süreci yönetmeyi, sorumlulukları yerine getirmeyi; duygu, düşünce ve eylemleri kontrol etmeyi kapsar.	D12.1. Olumlu bakış açısına sahip olmak	D12.1.1. Yaşadığı problemlerin geçici olduğunu fark eder. D12.1.2. Kendisini zorlukların üstesinden gelebilecek yeterlikte görür. D12.1.3. Değiştirebileceği ve değiştiremeyeceği olayları ayırt eder. D12.1.4. Sorun odaklı değil çözüm odaklı düşünür. D12.1.5. Yaşadığı zorlukları, öğrenme için fırsat olarak görür. D12.1.6. Olumlu düşünmenin insan sağlığına katkısını bilir. D12.1.7. Zorluklarla karşılaşan insanlara sabırlı olmayı tavsiye eder.	• Değer telkini • Davranış değiştirme • Gözlem yoluyla öğrenme • Değer belirginleştirme (Açıklama) • Değer analizi yaklaşımı • Ahlaki muhakeme/ikilem • Eylem öğrenme • Karakter eğitimi • Tartışma • Soru cevap • Rol oynama • Drama • Örnek olay • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yaparak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
		D12.2. Düşünce, duygu ve davranışlarında kontrollü olmak	D12.2.1. Duygularını dengeleyerek tepkilerini yönetir. D12.2.2. Hedeflerine ulaşmak için dürtülerini kontrol eder. D12.2.3. Olumsuz durumlar karşısında metanetli davranır. D12.2.4. Etkilendiği içsel ve dışsal faktörleri fark edip süreci doğru yönetir. D12.2.5. Sabretmenin toplumsal düzene etkisini fark eder.	
		D12.3. İstikrarlı olmak	D12.3.1. Görev ve sorumluluklarını yerine getirirken kararlı davranır. D12.3.2. Çalışmalarında sebat eder. D12.3.3. Olaylar ve durumlar karşısında motivasyonunu sürdürür. D12.3.4. Sabrın yanlışa boyun eğmek değil onunla mücadele etmek anlamına geldiğini bilir. D12.3.5. Sabrın bilinçli ve etkin bir bekleyiş süreci olduğunu fark eder.	
D13. SAĞLIKLI YAŞAM	Yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenmeyi; sosyal ve sportif etkinliklere katılmayı, bağımlılıktan kaçınmayı, bağımlılıkla mücadele etmeyi ve insan sağlığını önemsemeyi kapsar.	D13.1. Yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenmek	D13.1.1. Besin ögelerini, besin gruplarını ve her grupta günlük tüketilmesi önerilen miktarları öğrenerek sağlıklı yemek tabağı oluşturur, beslenmesini düzenler. D13.1.2. Tüketiminin artırılması gereken besin ve besin ögelerini öğrenerek beslenmesinde uygular. D13.1.3. Tüketiminin azaltılması gereken besin ve besin ögelerini öğrenerek beslenmesinde uygular. D13.1.4. Vücudu için yeterli miktarda su ve sıvı alır. D13.1.5. Gıda okuryazarlığı konusunda bilinçlenerek gıda üzerindeki bilgileri anlayabilir. D13.1.6. Sağlıklı vücut ağırlığının korunmasında beslenme önerilerini uygular.	
		D13.2. Sosyal ve sportif etkinliklere katılmak	D13.2.1. Spor ve egzersiz yapmanın kişilik gelişimine etkisini fark eder. D13.2.2. Spor ve egzersiz yapmanın, uğraşı sahibi olmanın hem fiziksel hem de psikolojik sağlığa olumlu katkılarını bilir. D13.2.3. Yaşına ve fiziksel özelliklerine uygun sosyal ve sportif etkinliklere katılır.	
		D13.3. Bağımlılıktan kaçınmak ve bağımlılıkla mücadele etmek	D13.3.1. Sigara, alkol, madde, teknoloji ve davranış bağımlılığının insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerini fark eder. D13.3.2. Bağımlılığın sosyal ilişkileri olumsuz etkileyeceğini bilir. D13.3.3. Bağımlılıkla mücadele etmenin yollarını bilir. D13.3.4. Bağımlılık yapan maddelerden uzak durur. D13.3.5. Teknoloji kullanımı, alışveriş gibi konlarda davranışlarının bağımlılığa dönüşmemesi için kontrollü davranır.	
		D13.4. İnsan sağlığını önemsemek	D13.4.1. Hastalıkların yayılmasını önlemek için gerekli önlemleri alır. D13.4.2. Su, besin kaynakları ve havayı temiz tutmanın sağlık için önemini fark eder. D13.4.3. Gerektiğinde sağlık kuruluşlarından yardım alır. D13.4.4. Hastalıklardan korunma yollarını bilir. D13.4.5. Kimyasal maddelerin zararlı etkilerine karşı önlem alır. D13.4.6. Ergonomik risk faktörlerine karşı önlem alır. D13.4.7. Yeterli ve düzenli uyku alışkanlığı edinir.	

ERDEM				
DEĞER		EYLEM		YAKLAŞIM/YÖNTEM
D14. SAYGI	Nazik olmayı, ilkeli davranmayı, empati ve etkili iletişim kurmayı, sağlıklı yaşamayı; kendisine, çevresine, millî ve manevi değerlere önem vermeyi kapsar.	D14.1. Nezaketli olmak	D14.1.1. Her ferdin değerli olduğunu kabul eder. D14.1.2. Söz hakkı vermek, söz kesmemek, etkin dinlemek gibi etkili iletişim becerilerini kullanır. D14.1.3. Hata yaptığında özür dilemenin bir erdem olduğunu bilir. D14.1.4. Aile fertlerine nazik ve anlayışlı davranır. D14.1.5. Gerektiğinde teşekkür ve takdir etmenin önemini bilir. D14.1.6. Sosyal hayatında görgü kurallarına uygun davranır. D14.1.7. Başkasının onurunu zedeleyecek söz ve davranışlardan kaçınır. D14.1.8. Nezaketin ince, ölçülü ve zarif davranmak olduğunu bilir. D14.1.9. Olay ve durumları çok yönlü bakış açısıyla değerlendirir. D14.1.10. İnsanlara saygı duymakla birlikte fikirlerinin eleştirilmesine açık olur.	• Değer telkini • Davranış değiştirme • Gözlem yoluyla öğrenme • Değer belirginleştirme (Açıklama) • Değer analizi yaklaşımı • Ahlaki muhakeme/ikilem • Eylem öğrenme • Karakter eğitimi • Tartışma • Soru cevap • Rol oynama • Drama • Örnek olay • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yaparak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
		D14.2. Kendisine saygı duymak	D14.2.1. Kendisinin de her insan gibi değerli olduğunu fark eder. D14.2.2. Kişisel özelliklerini tanıyarak öz saygısını geliştirir. D14.2.3. Kendisini küçük düşürecek davranışlardan kaçınır. D14.2.4. Sağlığına ve öz bakımına dikkat eder. D14.2.5. İnsanlarla ilişkisini karşılıklı saygıya bağlı olarak değerlendirir.	
		D14.3. Çevresine, millî ve manevi değerlerine saygı duymak	D14.3.1. Doğayı ve canlıları korur. D14.3.2. Millî ve manevi değerlere duyarlı davranır. D14.3.3. Bir eylemi gerçekleştirirken içinde yaşadığı toplumun millî ve manevi değerlerini dikkate alır. D14.3.4. İnsanların farklı kültür ve inançlara sahip olabileceğini fark eder. D14.3.5. Her insanın kendi inancına uygun yaşama hakkı olduğunu kabul eder. D14.3.6. Emeğe, başarıya ve fedakârlığa değer verir.	

ERDEM				
DEĞER		EYLEM		YAKLAŞIM/YÖNTEM
D15. SEVGİ	Ailesine, dostlarına ve ülkesine karşı vefalı, dürüst, sadık ve özverili olmayı; barışçıl bakış açısına sahip olmayı; misafirperverliği, doğaya ve bütün canlılara karşı merhametli davranmayı kapsar.	D15.1. Anlayışlı ve barışçıl olmak	D15.1.1. İnsanları farklılıklarıyla kabul eder. D15.1.2. Sosyal ilişkilerinde duygusal dengeyi sağlar. D15.1.3. Sorunları sağduyu ile çözmeye çalışır. D15.1.4. Kendisiyle, insanlarla ve içinde yaşadığı doğayla barışıktır. D15.1.5. Dünya barışı için sevginin önemini bilir. D15.1.6. İnsanların kişisel beklenti ve kararlarını anlamaya çalışır. D15.1.7. Duygu ve düşüncelerini anlamak için karşısındakini dikkatle dinler. D15.1.8. Başkalarının sevincine ve üzüntüsüne ortak olur.	• Değer telkini • Davranış değiştirme • Gözlem yoluyla öğrenme • Değer belirginleştirme (Açıklama) • Değer analizi yaklaşımı • Ahlaki muhakeme/ikilem • Eylem öğrenme • Karakter eğitimi • Tartışma • Soru cevap • Rol oynama • Drama • Örnek olay • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yaparak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
		D15.2. Vefalı olmak	D15.2.1. Yapılan iyiliklerin değerini takdir eder. D15.2.2. Dostlarıyla bağlarını koparmaz. D15.2.3. Ülkesine sevgi bağıyla bağlanır. D15.2.4. Kültürel mirasın korunmasında duyarlı davranır. D15.2.5. Medeniyetinin gelişiminde katkısı olanların değerini bilir.	
		D15.3. Sadakatli olmak	D15.3.1. Yalan ve hilenin sevgi bağını zayıflattığını bilir. D15.3.2. Dürüstlüğün güvenilirlik için gerekli olduğunu bilir. D15.3.3. Ülkesinin değerlerine bağlılık gösterir. D15.3.4. Sevgisini samimi bir şekilde göstermeye istekli olur.	
		D15.4. Özverili olmak	D15.4.1. Sevdikleriyle nitelikli zaman geçirmek için fırsatlar oluşturur. D15.4.2. Sevdiklerinin sağlıklı, başarılı ve mutlu olması için emek verir. D15.4.3. Sevgiyi ifade etmenin farklı yolları olduğunu bilir. D15.4.4. Aile büyüklerinin ilgi görme ve bakım ihtiyacını önemser. D15.4.5. Sevdiklerine fedakârlık gösterir.	
		D15.5. Misafirperverlik	D15.5.1. Kültürümüzde misafir ağırlamanın yerini ve önemini bilir. D15.5.2. Misafirlerine güler yüzlü ve nazik davranır. D15.5.3. Ülkesindeki turist, göçmen, mülteci, sığınmacı gibi diğer ülke vatandaşlarına konuksever davranır. D15.5.4. Misafirlerine barınma, yeme içme, eşya paylaşımı gibi konularda elindeki imkânlar doğrultusunda ikramda bulunur.	

ERDEM				
DEĞER		EYLEM		YAKLAŞIM/YÖNTEM
D16. SORUMLULUK	Kendisine ve çevresine karşı görevlerini tam ve zamanında yerine getirmeyi; duygu, düşünce ve eylemlerinin sonucunu kabul etmeyi kapsar.	D16.1. Kendine karşı görevlerini yerine getirmek	D16.1.1. Kararlarını çevresiyle fikir alışverişi yaparak kendisi alır. D16.1.2. Bireysel gelişimini desteklemeye yönelik planlama yapar. D16.1.3. Öz bakımını doğru biçimde ve zamanında yapar. D16.1.4. Güvenliğini tehlikeye sokacak davranışlardan kaçınır. D16.1.5. Verdiği kararların sorumluluğunu alır.	• Değer telkini • Davranış değiştirme • Gözlem yoluyla öğrenme • Değer belirginleştirme (Açıklama) • Değer analizi yaklaşımı • Ahlaki muhakeme/ikilem • Eylem öğrenme • Karakter eğitimi • Tartışma • Soru cevap • Rol oynama • Drama • Örnek olay • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yaparak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
		D16.2. Topluma karşı görevlerini yerine getirmek	D16.2.1. Toplumsal yardımlaşma ve dayanışma için düzenlenen etkinliklere katılır. D16.2.2. Kamu malları ve ortak yaşam alanlarını özenli ve temiz kullanır. D16.2.3. Vergi vermek, oy kullanmak, kanunlara uymak gibi vatandaşlık görevlerinin önemini bilir. D16.2.4. Ülkede yaşanan olağanüstü durumlarda (salgın, afet vb.) yardımlaşma ve dayanışma faaliyetlerine katılır. D16.2.5. Toplumsal sorunların çözümü için öneriler sunar. D16.2.6. Toplumun millî ve manevi değerlerini koruyup yaşatmaya istekli olur. D16.2.7. Toplumsal hayatı düzenleyen kurallara uygun hareket eder.	
		D16.3. Görev bilincine sahip olmak	D16.3.1. Görevlerini zamanında ve eksiksiz yerine getirir. D16.3.2. Duygu, düşünce ve davranışlarından sorumlu olduğunu kabul eder. D16.3.3. Yanlış karar ve davranışlarının telafisi için çaba gösterir. D16.3.4. Aldığı görevleri yerine getirirken özverili davranır. D16.3.5. Sorumluluklarını yerine getirmek için iç motivasyon geliştirir. D16.3.6. Sahip olduğu inancın gereklerini yerine getirir.	

ERDEM				
DEĞER		EYLEM		YAKLAŞIM/YÖNTEM
D17. TASARRUF	Maddi kaynakları planlı ve kontrollü harcamayı, israftan kaçınmayı, tutumlu olmayı, birikim yapmayı, sahip olduklarının değerini bilmeyi ve bilinçli tüketici olmayı kapsar.	D17.1. Bilinçli tüketici olmak	D17.1.1. Tüketici haklarını araştırır. D17.1.2. Harcamalarında fiş ya da fatura alır. D17.1.3. Satın alacağı ürünleri belirlerken isteklerine değil ihtiyaçlarına öncelik verir. D17.1.4. Aynı nitelikteki ürünler arasından yerli ve sürdürülebilirliğe katkısı olanı tercih eder. D17.1.5. Satın aldığı ürünle ilgili sorun yaşadığında başvurabileceği mercileri bilir. D17.1.6. Alışveriş sırasında fiyat araştırması yapar. D17.1.7. Satın alacağı ürünlerin sağlıklı, temiz ve inancına uygun olmasına dikkat eder. D17.1.8. İsrafın olası zararlarını fark eder.	• Değer telkini • Davranış değiştirme • Gözlem yoluyla öğrenme • Değer belirginleştirme (Açıklama) • Değer analizi yaklaşımı • Ahlaki muhakeme/ikilem • Eylem öğrenme • Karakter eğitimi • Tartışma • Soru cevap • Rol oynama • Drama • Örnek olay • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yaparak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
		D17.2. İsraftan kaçınmak	D17.2.1. Sahip olduklarına kanaat ederek ihtiyaç duyduğundan fazla ürün almaz. D17.2.2. Gıda israfını önlemeye yönelik yapılan çalışmalara katılır. D17.2.3. Zamanı verimli kullanmak için planlama yapar. D17.2.4. Enerji tasarrufuna yönelik planları uygular. D17.2.5. Yer altı ve yer üstü kaynaklarını amacına uygun ve özenli kullanır. D17.2.6. İhtiyaçlarını karşıladıktan sonra maddi kaynaklarının bir kısmıyla birikim yapar. D17.2.7. Harcamalarını aile bütçesine göre planlar.	
		D17.3. Sahip olduklarının değerini bilmek	D17.3.1. Emek verilerek elde edilenlere değer verir. D17.3.2. Sahip olduklarını en verimli şekilde kullanmanın yollarını araştırır. D17.3.3. Kullanım ömrünü tamamlamış ürünleri dönüştürür. D17.3.4. Sahip olduğu eşyaları özenli kullanır. D17.3.5. Kaynaklarını etkili şekilde kullanarak ailesine ve arkadaşlarına örnek olur.	

ERDEM				
DEĞER		EYLEM		YAKLAŞIM/YÖNTEM
D18. TEMİZLİK	Kişisel temizlik ve bakıma dikkat ederek kendisine ve topluma saygı duymayı, yaşadığı ortamın ve çevrenin temizliğine önem vererek toplumdaki genel yaşam kalitesine ve sürdürülebilirliğe katkıda bulunmayı kapsar.	D18.1. Kişisel temizlik ve bakımına önem vermek	D18.1.1. Kişisel temizliğin insan ve toplum sağlığı için önemini bilir. D18.1.2. Beden temizliğini zamanında ve özenli yapar. D18.1.3. Kılık kıyafetinin temiz ve düzgün olmasına dikkat eder. D18.1.4. Kişisel temizlik ve bakımın öz saygı göstergesi olduğunu bilir. D18.1.5. Kişisel temizlik ve bakımın sosyal ilişkilere etkilerini değerlendirir. D18.1.6. Tükettiği ürünlerin temiz ve sağlıklı olmasına özen gösterir.	• Değer telkini • Davranış değiştirme • Gözlem yoluyla öğrenme • Değer belirginleştirme (Açıklama) • Değer analizi yaklaşımı • Ahlaki muhakeme/ikilem • Eylem öğrenme • Karakter eğitimi • Tartışma • Soru cevap • Rol oynama • Drama • Örnek olay • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yaparak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
		D18.2. Yaşadığı ortamın temizliğine dikkat etmek	D18.2.1. Temiz ve düzenli bir ortamın üretkenlik, sağlık ve yaşam kalitesi için önemini bilir. D18.2.2. Uygun temizleme araç ve yöntemlerini kullanır. D18.2.3. Ortam temizliğinin yetersiz olmasının yol açabileceği sorunları bilir. D18.2.4. Ev, sınıf, okul bahçesi gibi ortak alanların temizliğinde görev alır.	
		D18.3. Çevresel temizliğe ve sürdürülebilirliğe önem vermek	D18.3.1. Çevre kirliliğinin kaynaklarını, nedenlerini ve sonuçlarını bilir. D18.3.2. Doğal kaynakları temiz tutar. D18.3.3. Çevre sorunlarının azaltılmasına katkıda bulunmak için ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapar. D18.3.4. Ekosistemi korumak için etkili atık yönetiminin önemini bilir. D18.3.5. Temiz enerji kaynaklarının çevre ve toplum sağlığı için önemini bilir. D18.3.6. Davranışlarının çevre temizliği üzerindeki etkilerini fark eder. D18.3.7. Çevre temizliği ve atık yönetimi konusunda örnek davranışlar sergiler. D18.3.8. Gelecek nesillere temiz bir çevre bırakmak için çaba gösterir.	

ERDEM				
DEĞER		EYLEM		YAKLAŞIM/YÖNTEM
D19. VATANSE-VERLİK	Millî, manevi, insani, kültürel değerleri ve ülke varlıklarını korumayı, sevmeyi ve onlara saygı duymayı; bağımsızlığa önem vermeyi, ülkesi için sorumluluk almayı kapsar.	D19.1. Millî bilinç sahibi olmak	D19.1.1. Türk bayrağındaki renk ve sembolleri açıklar. D19.1.2. Türk bayrağına ve İstiklal Marşı'na saygı gösterir. D19.1.3. Ülkesinin sınırlarını ve sınır komşularını tanır. D19.1.4. Türkçeyi kurallarına uygun kullanır. D19.1.5. Vatanını sevmenin işini en iyi şekilde yapmayı gerektirdiğini bilir. D19.1.6. Ülkesinin menfaatini şahsi menfaatinin üstünde tutar. D19.1.7. Vatandaşlık haklarını ve üzerine düşen sorumlulukları yerine getirir. D19.1.8. Türk kültürünün devamlılığı için çaba gösterir.	• Değer telkini • Davranış değiştirme • Gözlem yoluyla öğrenme • Değer belirginleştirme (Açıklama) • Değer analizi yaklaşımı • Ahlaki muhakeme/ikilem • Eylem öğrenme • Karakter eğitimi • Tartışma • Soru cevap • Rol oynama • Drama • Örnek olay • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yaparak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
		D19.2. Millî kimliğini tanımak	D19.2.1. Ülkesinin tarihini araştırıp öğrenmeye istekli olur. D19.2.2. Millî bayramların ve anma günlerinin önemini bilir. D19.2.3. Millî ve dinî bayramları coşkuyla kutlar. D19.2.4. Şehit ve gazilere saygı gösterir. D19.2.5. Atalarının başarılarını takdir eder. D19.2.6. Bilim, sanat, spor ve kültür alanında ülkesini temsil edenleri takdir eder.	
		D19.3. Ülke varlıklarına sahip çıkmak	D19.3.1. Ülkesinin ekonomik değerlerini bilir ve korur. D19.3.2. Koruma alanları, müzeler, el işleri, yemekler gibi somut ve ninniler, türküler, bilmeceler, destanlar gibi somut olmayan kültürel mirasını tanıyarak bunların gelecek nesillere aktarılması için çabalar. D19.3.3. Ülkesinin göl, dağ, canlı türleri, endemik bitki örtüsü gibi doğal güzelliklerini bilir ve korur. D19.3.4. Millî ve manevi değerlerin gelecek nesillere aktarılmasında sorumluluk üstlenir.	
		D19.4. Bağımsızlığı korumak	D19.4.1. Ülke kaynaklarını sürdürülebilir bir şekilde kullanmanın gerekliliğini fark eder. D19.4.2. Ülkesinin kalkınmasını ve gelişmesini destekler. D19.4.3. Yerli ve millî ürünleri kullanmayı tercih eder.	

ERDEM				
DEĞER		EYLEM		YAKLAŞIM/YÖNTEM
D20. YARDIMSEVERLİK	İnsanlara ve canlılara duyarlı olmayı, onları sevmeyi, onlara merhamet etmeyi, cömertliği, dayanışmayı, fedakârlık yapmayı, iyiliksever olmayı kapsar.	D20.1. Cömert olmak	D20.1.1. İmkânları ölçüsünde maddi varlıklarını ihtiyaç sahipleriyle paylaşır. D20.1.2. Sahip olduğu bilgi, deneyim, eşya, mali kaynaklar gibi değerleri başkalarıyla paylaşır. D20.1.3. İnsanlara yardım etmekten mutluluk duyar.	• Değer telkini • Davranış değiştirme • Gözlem yoluyla öğrenme • Değer belirginleştirme (Açıklama) • Değer analizi yaklaşımı • Ahlaki muhakeme/ ikilem • Eylem öğrenme • Karakter eğitimi • Tartışma • Soru cevap • Rol oynama • Drama • Örnek olay • Gezi gözlem • İş birlikli öğrenme • Yaparak yaşayarak öğrenme • Eğitsel oyun • Görsel, film yorumlama • Proje tabanlı öğrenme
		D20.2. Dayanışma ve fedakârlık göstermek	D20.2.1. İmkânları kullanırken ihtiyaç sahiplerine öncelik verir. D20.2.2. Yardıma muhtaç insanların duygularını anlamaya çalışır. D20.2.3. Özverili davranışların sınırlarını bilir. D20.2.4. İnsan ve topluma katkıda bulunmak için zaman ayırır. D20.2.5. Hastaların, yaşlıların ve özel gereksinimli kişilerin ihtiyaçlarına öncelik verir. D20.2.6. Aile fertlerinin öncelikli ihtiyaçları için kendi isteklerini erteler. D20.2.7. Ülkesinin ve milletinin menfaati için birlik ve beraberlik duygusu ile hareket eder.	
		D20.3. İyiliksever olmak	D20.3.1. Yardım yapacağı kişi ve kurumları bilinçli bir şekilde seçer. D20.3.2. Millî ve manevi değerlerini göz önünde bulundurarak iyilik yapar. D20.3.3. İnsanlara iyi davranmanın toplumsal bağları güçlendireceğini fark eder. D20.3.4. Doğaya ve hayvanlara iyi davranmanın çevreyi daha yaşanabilir hâle getireceğini fark eder. D20.3.5. Yapılan iyiliklerin sürdürülebilir olmasına önem verir. D20.3.6. Bilimsel bilgiyi insanların ve toplumun yararına kullanır. D20.3.7. Yardım yapılan kişilerin mahremiyetine önem verir.	
		D20.4. Gönüllü olmak	D20.4.1. Gösterişten uzak durarak, severek ve isteyerek iyilik yapar. D20.4.2. Yardım kurum ve kuruluşlarının faaliyetlerine katılır. D20.4.3. İhtiyacı olan herkese destek vermeye istekli olur. D20.4.4. Karşılık beklemeden yardım yapar. D20.4.5. Bilgisini, zamanını ve emeğini iyiliğe dönüştürmekten mutluluk duyar.	